

DIE REISVERHAAL IN AFRIKAANS

M.C.A. Seyffert

Proefskrif voorgelê ter gedeeltelike
nakoming van die vereistes van die graad
D.Litt. (Afrikaans-Nederlands)
aan die
Potchefstroomse Universiteit vir
Christelike Hoër Onderwys

Potchefstroom

November 1979

Vir Thelma

INHOUDSOPGAWE

1.	PROBLEEMSTELLING	I
2.	DIE REISVERHAAL — 'N ALGEMEEN INLEIDENDE KOMMENTAAR	7
3.	PERIODISERING: LITERATUURGESKIEDENIS EN DIE HISTORIESE ORDENING VAN LITERÊRE TEKSTE MET BESONDERE VERWYSING NA DIE AFRIKAANSE PROSA	20
3.1	Inleiding	20
3.2	Wat is 'n literêre periode?	28
3.3	Aanvaarbare kriteria by die bepaling van 'n literêre periode	32
3.4	'n Bruikbare indeling vir die Afrikaanse prosa wat ook toepas= singsmoontlikheid op die reis= literatuur het	40
4.	DIE HISTORIESE OORSIG VAN DIE REIS= VERHAAL IN AFRIKAANS	
4.1	Die oorsprong van die Afrikaanse verhalende prosa of die pre= literêre periode	53
4.1.1	Die reisgeskrifte van die sewentjende eeu	53
4.1.2	Reisgeskrifte van die ag= tiende eeu	62
4.1.3	Voortrekkerreisgeskrifte	71
4.2	Die Eerste Afrikaanse Taalbeweging (1875-1900)	78

4.2.1	S.J. du Toit	79
4.2.2	G.R. von Wielligh	82
4.3	Die Tweede Afrikaanse Taalbeweging (1900-1930)	83
4.3.1	Inleiding	83
4.3.2	C.L. Leipoldt	86
4.3.3	Totius	87
4.3.4	A.J. Jacobs en Bana Maie	93
4.3.5	C.J. Langenhoven	94
4.3.6	Tannie	95
4.3.7	Sangiro	95
4.3.8	Theo Wassenaar	96
4.3.9	T.J. Haarhoff	97
4.4	Reisprosa - die skraal oes van die periode 1930-1955	99
4.4.1	Oriëntering	99
4.4.2	I.D. du Plessis	107
4.4.3	Uys Krige	108
4.4.4	W.E.G. Louw	114
4.4.5	P.J. Schoeman	116
4.4.6	W.A. de Klerk	117
4.4.7	Ernst van Heerden	122
4.4.8	Marie Malherbe	125
4.5	Reisprosa en die vernuwing van Sestig in die Afrikaanse letterkunde (1955-hede)	127
4.5.1	Profiel van die prosa van Sestig	127
4.5.2	J.S. Rabie	136
4.5.3	Etienne Leroux	138
4.5.4	André P. Brink	143
4.5.5	Abraham H. de Vries	150
4.5.6	Chris Barnard	153

4.5.7	Breyten Breytenbach	154
4.5.8	Hennie Aucamp	158.
4.5.9	Audrey Blignaut	159
4.5.10	Anna M. Louw	160.
4.5.11	Elsa Joubert	166
4.5.12	Verdere vroulike aanvulling tot die reisprosa van die periode	171
4.5.13	Karel Schoeman	172
4.5.14	Samevatting	174
5.	ONDERSKEIDING EN VERSKEIDENHEID VAN DIE REISPROSA	186
5.1	Terminologie	186
5.2	Algemeen onderskeidende kenmerke van die reisprosa	192
5.3	Strukturele onderskeiding	204
5.4	Verskeidenheid in die reisprosa	220
5.4.1	Nie-reiswoordkuns	220
5.4.1.1	Reisgids	220
5.4.1.2	Reisverslag	221
5.4.2	Kort-reiswoordkuns	223
5.4.2.1	Die reisskets	223
5.4.2.2	Die reissessay	232
5.4.2.3	Reiskortverhaal	245
5.4.3	Langer vorme van die reiswoordkuns	256
5.4.3.1	Reisjoernaal, reisdagboek en briewe	256
5.4.3.2	Reisbeskrywing	265
5.4.3.3	Reisroman	274
5.5	Samevatting	288

6.	IS REISPROSA JOERNALISTIEK OF LETTER= KUNDE? 'N SAMEVATTING	295
6.1	Is reisprosa joernalistiek?	295
6.2	Kan reisprosa tot literatuur gereken word?	305
6.2.1	Die begrip literatuur	305
6.2.2	Enkele onderskeidings van die literatuur as kunsoort	308
6.2.3	Reisprosa as subgenre van die epiek	315
7.	LITERATUURLYS	333
7.1	Boeke	333
7.2	Tydskrif- en koerantartikels	345
8.	NAWOORD	349

"En zoo wapende hij zich op een goeden morgen, zonder iemand van zijn plannen op de hoogte te brengen en zonder dat iemand hem zag, nog voor het aanbreken van den dag met al zijne wapenen, zette zijn armtierig saamgeflansten helm op het hoofd, schoot het schild aan den arm, steeg op Rossinant, nam zijn lans en reed door de achterpoort van den hoenderhof de velden in, opgetogen en welgemeed toen hij voelde hoe goed zijn edel plan begon."

- Miguel de Cervantes Saavedra -